

Zakaj zavlačujejo s sanacijo Zbiljskega jezera?

Predvidoma bi morali z jezerskega dna po zadnjih ocenah dvigniti 300.000 do 400.000 kubičnih metrov peska, gramoza, mivke in mulja. S to količino bi pokrili površino 30-40 ha 1 m debelo (!) in pri prevozu naložili 20.000 velikih tovornjakov (!).

Tega mulja ne moremo koristno uporabiti v kmetijstvu, ker ni gnojilo, niti ne prava zemlja.

Njegova onesnaženost s težkimi kovinami, resda po najstrožjih evropskih razmerah ne presega dovoljenih koncentracij in je radioaktivna onesnaženost pod dovoljeno, vendar pa je viden černobilski vpliv v zgornjih plasteh sedimentov, vidne so tudi povečane koncentracije ostalih elementov in kovin značilnih za določeno vrsto industrijskih odpadkov. Tudi ocena o onesnaženosti z organskimi strupji je nepopolna, ker sloni na meritvah enega samega vzorca.

Poznavalci problematike

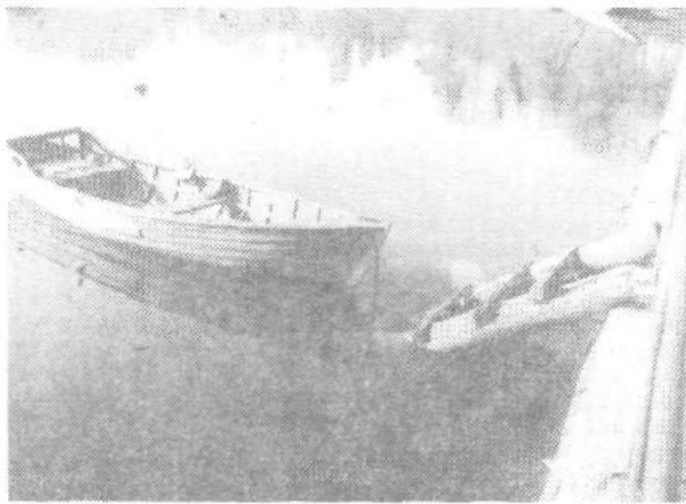
Zbiljskega jezera opozarjajo na zahtevnost čiščenja jezera, saj obstaja nevarnost, da iz enega naredimo več, še težje rešljivih ekoloških problemov.

Pa še nekaj podatkov ne gre prezreti:

Leta 1952 oz. 53 nastalo Zbiljsko jezero je zaradi ostrega dvojnega ovinka pred jezero že samo po sebi močno podvrženo zamuljevanju, na kar bi morali opozoriti že strokovnjaki pri pripravi projekta.

HE Medvode v uporabnem dovoljenju že od samega začetka nima pogoja, ki bi ji nalagal kot glavnemu uporabniku, čiščenje akumulacijskega jezera.

Osnovna namembnost akumulacije Zbiljskega jezera namenjena vršnemu delovanju HE Medvode, praktično ni združljiva s turistično funkcijo jezera, zaradi prevelikega nihanja gladine (1,5 m v uporabnem dovoljenju), da ne omenjamo škodli-

vega vpliva na že tako ogroženo rastlinstvo ob bregovih Save.

Zaradi zamuljenosti pa HE Medvode že sedaj ne more več obratovati kot vršna elektrarna, saj se pri spustu gladine »pokazuje rebra«. Turizem zahteva omejeno nihanje vodne gladine na nekaj deset cm in s tem prečno delovanje. Zato se bo treba odločiti za prioriteto posameznih dejavnosti pred drugimi.

Najnovejša aktivnost v smeri sanacije Zbiljskega jezera glede na sklepe zadnjega sestanka komisije za sanacijo (22. 5. 1990), izdelava dokončne verzije sanacijskega programa ni več daleč. Kot kaže, bo verjetno najugodnejša in najmanj sporna rešitev deponiranje usedlin po predhodnem ločevanju (v hidroklonih) na desnem bregu Save

v podaljšku ovinka za pregrado, ki bo ločevala jezero in deponijo. Iz ekološkega dinarja za leto 1990 je predviden v skladu s programom tudi sorazmerni delež sredstev Republiške vodne uprave.

Tako bomo v letošnjem letu verjetno res prišli do sanacijskega programa, sama sanacija pa je še neznanka, predvsem odvisna od možnosti za pridobitev velikih sredstev, ki jih bo zaradi velikosti posega zahtevala.

Do takrat pa bo Sava tekla naprej in odlagala mulj ob novo nastajajoče bregove in otočke jezera.

Pri tem nam je v tolažbo edino le zmanjšano odlaganje naplavin zaradi izgraditve HE Mavčiče. Žal pa se tam ista zgodba ponovno začneja.

Andrej Piltaver

Mladi so še zagnani

Pogosto je slišati očitke, kakšna je današnja mladina, slaba namreč. Da se zadržuje v zakajenih disco klubih, caffè barih, da se predaja alkoholu, mamilom... in da zato ni čudno, da tako raste mladinski kriminal, da so vzgojitelji po šolah nemočni itd.

O takih zadevah se vsako pomlad menijo občinske strukture. Kritizirajo, polemizirajo, ugotavljajo, primerjajo statistične podatke iz prejšnjih let, primerjajo, kako je drugod... Pomoči pa nobene. Materialne ali kadrovske namreč. So pa seveda izjeme. Na drugi strani pa se dokaj močna vrsta ljubiteljskih aktivistov trudi z naraščanjem, organizira številne aktivnosti, da bi mlade v prostem času le nekako povezali v skupine, jim ponudili raznovrstne programe. Za svoje delo pa ne iščejo plačila.

Poleg bogatega življenja v društvi partizanov, planincev in drugih športnih organizacijah morda vrsto let izstopajo taborniki. Ti tudi svojim vodnikom, mentorjem, trenerjem ali drugim funkcionarjem ne »privoščajo« niti simboličnih nagrad, kaj šele da bi jim plačevali »nadomestilo« za vado, vodstvo skupin, urjenje tekmovalcev ipd. kot v ostalih športnih organizacijah.

Zato velja toliko več pohvalnih besed vsem, ki so npr. zadnje mesece letos osem vikendov preživeli na svojem tabornem prostoru v Robinju, kjer so preko 70 kamionov peska in zemlje premetali za novo taborno naselje in za bodoče igrišče za košarko, odbojko in namizni tenis, čez čas pa še za igrišče za tenis. Skalnati teren je bilo treba pred tem pokopati, napeljati nov vodovod do

preurejenih sanitarij in kuhinje. Prav tako so povečali površino tabornega naselja še za nekaj sotorov.

September pa je bil za mlajše klubovce (dižaki in študentje) odreda Rožnik eden izmed najbolj napornih. Dom tabornikov na Pržanski 10 b so sami prebelili, napeljali del električne napeljave, uredili novo kuhinjo, poseben prostor za taborniške muzej oziroma za taborniške šegah sprejeli med člane. Kdor ne bo dovolj discipliniran na taborniških srečanjih, če ne bo dovolj reden, aktiven, pač ne bo mogel postati tabornik. Rožnikovci so se odločili za kvalitetnejše delo, zato tudi več zahtevajo od članstva. Novi vodniki, ki so se letos izločili v republiški godni šoli v Bohinju, se morajo že kmalu izkazati, sicer ne morejo biti več vodniki.

Sami so postavili strožje pogoje, zahtevajo več resnosti tudi od svojih sodelavcev, sovrstnikov; na razne žurke pa ne mislijo pustiti onih, ki poznajo le to obliko aktivnosti. Sami so pripravili prosti čas posvetili delu z mlajšimi, pričakujejo le ustrezne delovne pogoje. Veliko od tega pa so si sami ustvarili, zato je družbena pomoč v takem primeru povsem na mestu.

V svojem domu na Pržanski 10 b so postavili v dveh večjih prostorih zanimivo razstavo o svetovnem taborništvu – skavtizmu. Razstava bo odprta predvidoma do 20. oktobra, za to pa bodo pripravili drugo. S. T.

Sindikati za nezaposlene

Vsak dan se ustanovljajo nova podjetja, registrirajo se nove stranke, oblikujejo se tudi novi sindikati, predvsem po panogah. Skupina občanov, večina od njih je ta čas tudi sama brez dela, je ustanovila Sindikat brezposelnih in socialno ogroženih Slovencev, ki je pričel delovati 13. septembra. Prav gotovo je ta sindikat dobrodošla novost, če bo zaživel tako, kot si zamišljajo njegovi ustanovitelji, ki so si začetni res obširen okvir delovanja. Ta sindikat je aktualen še zlasti zato, ker število brezposelnih v Sloveniji močno raste in bo po predvidevanjih konec leta doseglo 60.000 delavcev. Andrej Magajna, vodja tega sindikata, je o tem, kaj bi to združenje dajalo svojim članom in tudi drugim, povedal:

»Zamisel o novem sindikatu je zrasla iz ideje o ustanovitvi posredovalnice za delo, ki naj bi pomagala priti do rednega ali priložnostnega dela tudi tistim kategorijam ljudi, ki ne sodijo na Zavod za zaposlovanje ali na študentski servis. Druga dejavnost sindikata bo svetovalnica za nezaposlene in tudi za tiste, ki so tik pred tem, da zgubijo službo. Imamo informacije, da se poskušajo podjetja, ki imajo

velike presežke delovne sile, ljudi znebiti tudi na nezakonit način. Tretje področje našega delovanja bo spremljanje politike zaposlovanja in zakonodaje, ki štiti brezposelne, razmišljamo tudi o pravnem zastopanju na sodišču, ukvarjali pa se bomo še s poklicnim usmerjanjem; ljudem bomo svetovali taka področja dela, ki imajo perspektivo.«

Član Sindikata brezposelnih

Andrej Magajna

in socialno ogroženih Slovencev je lahko vsakdo, ki to želi. Članarine za zdaj ni, so le prostovoljni prispevki. Za začetek bodo ljudje v tem sindikatu, ki ima že kakšnih 50 članov, delali amatersko, vendar na profesionalni ravni. Prostore za njihovo dejavnost so jim gostoljubno odstopili moščanski socialdemokrti, za denarno pomoč pa se bodo obrnili tudi na druge sindikate in politične organizacije. Sedež sindikata je v Mostah, Ob Ljubljani 42, vse informacije pa je mogoče dobiti po telefonskih številkah 447-738 in 443-407 med 11. in 13. uro.

Sanacija Drage predvideva popolno zaprtje deponije odpadkov

Škofja Loka je naročila izdelavo sanacijskega programa za odlagališče komunalnih odpadkov Drage, ki bo predstavljen širši javnosti še ta mesec.

Zakaj gre? Krajani Medvod, ki sicer živijo v ekološko onesnaženem okolju, že dobro vedo kakšno bitko bijejo za zaprtje ekološko zelo oporečne deponije, ki je na meji med Škofjo Loko in Šiško, v bližini reke Sore. Po programu je predvideno popolno zaprtje tja do konca leta 1993.

Gre namreč za odlagališče najrazličnejših industrijskih odpadkov (letno jih pripeljejo okoli 50 tisoč kubičnih metrov) in ker ni vedno pod nadzorom, je dostopno komurkoli za odlaganje najrazličnejših odpadkov, tudi strupenih.

Resda ne gre za divje odlagališče, saj ima SGP TEHNIK TOZD Komunalne dejavnosti Škofja Loka za odlagališče veljavno gradbeno dovoljenje in vsa predpisana soglasja in da je po inšpekcijskem ogledu kon-

cem lanskega leta, primerno vzdrževano in da se odpadki redno zasipajo ter se redno izvaja deratizacija in dezinfekcija. Odlagališče nima čistilne naprave za prečiščevanje izcednih in drugih odpadnih vod, zato obstaja možnost, kar so potrdili tudi inšpektorji, da utegnejo zaradi prodnatega, propustnega terena izcedne vode onesnaževati Soro in otekati v podtalje.

Zaskrbljenost krajanov Medvod je gotovo upravičena, še zlasti, ko so bili seznanjeni z načrti SGP Tehnik, da na tem mestu predvidevajo celo širjenje deponije, ko bo sedanje seveda popolno. Sanacija bo potekala v štirih fazah. V prvi ureditev platoja za polaganje tolje, njeno položitev in zaščito, v drugi ločitev in črpanje ter razširitev izcednih voda na deponijo, v tretji odplinjavanje obstoječe že sanirane deponije in v četrti fazi končna ureditev z zaprtjem.

Predračunska vrednost osnovne investicije znaša 2.705.000 din.

A. P.

Vodnikova domačija – kulturni center Šiške

Desetletja stara želja Šiškarjev in mnogih Slovencev, da bi obnovili Vodnikovo rojstno hišo in jo odprli za najširšo kulturno javnost, se je uresničila 7. februarja 1984. V lepi trdni stari kmečki hiši, ki stoji sredi urbanega naselja v Šiški, komaj dva kilometra iz centra Ljubljane, smo uredili najprej s strokovno pomočjo Slovenske knjižnice literarno zgodovinsko razstavo naše najstarejše književnosti od Brižinskih spomenikov do baroka in obdobja Valentina Vodnika ter njegovih sodobnikov, nato smo uredili še likovno galerijo, najmlajši pa so dobili v hiši lepe prostore za knjižnico in čitalnico. Pred kratkim pa smo uspeli ob razumevanju Ljubljanske kulturne skupnosti urediti lično dvorano PODSTREHA, ki je dejansko pod streho hiše in služi najrazličnejšim kulturnim prireditvam. Tako je postala Vodnikova domačija resnični center – središče kulturnega življenja v Šiški, svoje prostore pa nudi tudi kulturnim ustvarjalcem Ljubljane, širše Slovenije, pa tudi umetnikom iz zamejstva in tujine.

Čeprav deluje Vodnikova domačija že sedmo leto in je dobila med kulturnimi hišami svojo identiteto, si prizadevamo, da bi se bolj zapolnili in obogatili kulturni program. Ta čas ima v hiši možnost delovanja nova oblika glasbene šole – MUZIKAVIVA v okviru EVROPSKE KULTURE. Poučujejo celo vrsto instrumentov tako mlade kot starejše, ki se želijo naučiti ali izpopolniti v igranju kakega instrumenta, pa v rednih glasbenih solah zaradi omejenega vpisa tega ne morejo. Tako iz vseh sob veselo odmeva glasba, prihajajo in odhajajo pa številni ljudje, ki preje za našo hišo še vedeli niso. Skoraj dnevno obišče literarno zgodovinsko razstavo po več skupin učencev osnovnih in srednjih šol, pa tudi precej posameznih obiskovalcev. Velik napis na hiši vabi ljudi k ogledu razstavljenih umetnih akademskih in dobrih amaterskih likovnih ustvarjalcev. V likovni galeriji odpiramo vsake tri tedne novo razstavo. Veseli nas, da se vsakič zbere kar veliko število ljubiteljev likovne umetnosti, pa tudi ponudb, da razstavljajo v naši galeriji, je vse več. V kratkem začenja v dvorani PRI KAMNITI MIZI, ki prav tako sodi v kompleks domačije, slikarska šola priznanega in znanega akademskega slikarja Sava Sovreta. Prostor smo mu omogočili, da bi tako prispevali k temu, da dobi možnost naučiti se slikarskega upodabljanja čim več Slovencev, ki drugje ne najdejo možnosti za to.

Naše prostore nudimo za kulturno delovanje tudi albanskemu društvu MIGJENI ter nekaterim skupinam mladih glasbenikov, če se le držijo dogovorjenih pogojev.

Dvorana PODSTREHA pa je na razpolago vsem našim kulturnim društvom in skupinam v Šiški, da lahko tudi tu prikažejo, kar so prizadevno pripravili v sezoni.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ ŠIŠKA, ki upravlja z Vodnikovo domačijo vabi k sodelovanju čim širši krog ustvarjalcev in postvarjalcev lepih umetnosti. Želimo čim več zanimivih literarnih večerov, še zlasti ob jubilejnih obletnicah naših književnikov, glasbenikov, likovnikov, gledaliških delavcev in drugih.

Vabimo naše občane ne le, da postanejo redni obiskovalci prireditve v naši hiši, ampak tudi da sami snujejo svoje programe katere koli umetniške zvrsti. Lepo bi bilo, če bi tudi v središču Šiške imeli kvaliteten pevski zbor kot jih imajo v večini primestnih in vaških naseljih. Preskromni literarni ustvarjalci pa bi lahko pri nas predstavili svojo literarno bero.

Naša hiša sicer ni velika, vendar bi radi ob pomoči vseh Šiškarjev in Ljubljancev še bolj popestrili predvsem kvalitetno kulturno ponudbo. Veseli bomo vsake ustrezne vzpodbude.

Majda Lenič

Javna zahvala

Dom starejših občanov Ljubljana-Šiška kot eden nosilcev družbene skrbi za starejše v občini Šiška poleg ostalih oblik pomoči že osmo leto dostavlja starejšim in zdravstveno ogroženim osebam kosila na njihove domove. Pri tem pa se vse bolj srečujemo s problemom premrzle hrane, saj razvažamo kosila v dotrajanih termos posodah, ki pa so tudi izredno slabe kvalitete. Takšna hrana pa seveda ni zdrava in ne okusna. Zato smo primorani nabaviti nove termos posode, ki nam bodo omogočile dostavo tople, zdrave in okusne hrane. Za finančno pomoč smo zaprosili družbeno podjetja in zasebnike naše občine. Dosedaj so se naši prošnji odzvali: Rot-Sfiligoi Sonja, Ribič Edvin, Jurca Janez, Savinec Miha in Pivovarna Union. Toplo se jim zahvaljujemo za izkazano razumevanje za naše delo in finančno pomoč za nakup novih termos posod.

Dom starejših občanov Ljubljana-Šiška

NAŠA ANKETA

Nova oblast, je za vas?

Drago Kovačević, KS Ljubo Šercer, predsednik društva upokojencev

Meni se zdi, da smo sedaj krajani mnogo slabše informirani kot prej, kaj počne in s čim se ukvarja krajevna ali občinska oblast. Po tem bi sklepali, da se sedaj več ukvarja sama s seboj kot s potrebami krajanov ali pa smo o njenem delovanju neinformirani. Tudi sicer imam občutek, da so razmere podobne onim iz časov takoj po vojni, ko se je nova oblast najbolj ukvarjala z imenovanji svojih ljudi na odgovornejša mesta, pri čemer je bila strokovna usposobljenost posttranskega pomena. To me vodi k razmišljanju, da je sedaj najpomembnejša kritika prejšnjega sistema, ne pa

Nik